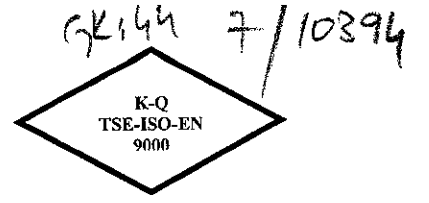

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Temel Sağlık Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

Sayı : B100TSH01101 / 36860
Konu : Yazılı Soru Önergesinin Cevabı

18.12.2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 09.11.2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02- 16658 sayılı yazınız

İstanbul Milletvekili Sayın Sacid YILDIZ tarafından, domuz gribi aşısına ilişkin olarak verilen 7/10394 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Bakan

EKLER:
EK1: Önerge Cevabı (3 sayfa)

Geçtiğimiz günlerde, Sağlık Bakanı Sayın Recep AKDAĞ domuz gribine karşı alınan önlemlerle ilgili açıklamalarda bulunarak; hastalığı şu anki seyrine göre hiç aşı yapılmaz ve tedbir alınmazsa Ülkemizde 21 milyon kişinin hastalanacağını, 5.300 kişinin ise hayatını kaybedeceğini söylemiştir. Ayrıca Sağlık Bakanı aynı açıklamada gerekli tedbirlerin alınması halinde ise 1,8 milyon kişinin hastalanacağını, 400 kişinin hayatını kaybedeceğini bildirmiştir. Sayın Bakan, halk üzerinde paniğe neden olacak açıklamalarına devam ederek, Ülkemizde önlem alınmadığı takdirde Ekim-Mart ayları arasında hastalığın en üst seviyeye ulaşacağını, bunun için Ocak başına kadar üç ayrı firmadan 48 milyon doz aşının sipariş edildiğini de sözlerine eklemiştir. Yani Sağlık Bakanlığı bir yandan yaptığı açıklamalarla insanları tedirgin ederken diğer yandan ise daha önce başarılı olup olmadığı henüz kanıtlanmamış bir aşının reklamını yapmaktadır. Ülkemizde ise Hıfzıssıhha 1950'den 1999'a kadar farklı alanlarda birçok aşı üretmiş, fakat her nedense 1999'da bu birim kapatılmıştır.

SORULAR

1. Başarı oranı kuşkulu olan ve virüs üzerindeki etkisi henüz kanıtlanmamış bu aşıyı ısrarla halka empoze etmeye çalışmak doğru mudur?
2. Kaç kişinin bu hastalığa yakalanacağı ve kaç kişinin bu hastalık nedeniyle öleceği açıklamaları yapılırken Bakanlık neyi baz almıştır?
3. Bakanlığınızın domuz gribi salgını ile ilgili bir acil durum planı var mıdır?
4. Bakanlığınız tarafından reklâmı yapılan bu aşıyı şu ana kadar hangi ülkelerin ne miktarda kullandığı ve bu aşının ne kadar başarı sağladığı hakkında bir çalışması var mıdır?
5. Eğer böyle bir çalışma yoksa başarı oranı kuşkulu bir aşından neden 48 milyon doz sipariş verilmiştir? Sipariş verilen aşılardan üretim ve son kullanma tarihleri nelerdir?
6. Sipariş verilmeden önce aşının etkinliği ve yan etkileri hakkında Bakanlığınızca araştırma yapılmış mıdır? Yoksa bu araştırma, aşı Ülkemizde uygulandıktan sonra ortaya çıkacak muhtemel durumlar sonrasında mı yapılacaktır?
7. Bu aşılardan hangi firmalardan sipariş edilmiştir? Bu sipariş sonunda firmalara ne kadar ödeme yapılmıştır?
8. Ülke kaynakları başarısı tam olarak kanıtlanmamış bir aşıya aktarılacak kadar kolayca israf mı edilmektedir?
9. Bilim insanlarına göre normal bir gribe oranla öldürücülüğü son derece düşük olan bir hastalığın öne çıkarılması ve toplumda panik yaratacak açıklamaların Bakanlığınız tarafından yapılması ne derece doğrudur?
10. Bu açıklamalar hükümetin son dönemde yaptığı başarısız açıklamaların ve ekonomik sıkıntıların üzerini örtmek için mi yapılmıştır?
11. Daha önce başarı ile birçok aşı üretmiş ve 1999 tarihinde kapatılmış olan Hıfzıssıhha'nın aşı biriminin yeniden açılması düşünülmekte midir?

CEVAPLAR

1,4,5. Pandemik grip aşısı, yeni ortaya çıkan grip virüsü için bu yıl üretilmiş yeni bir aşıdır. Ancak yeni olmasına karşılık, daha önce kullanılmış olan aşı üretim yöntemleri ve aşı bileşikleri kullanılarak üretilmektedir. Aşılar kullanıma sunulmadan önce etkinlik ve güvenlik testleri tamamlanarak ilgili ulusal ve uluslararası otoritelerden ruhsat almıştır.

Ülkemize getirilen her aşı serisi kullanıma sunulmadan önce Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezinde biyolojik kontrole tabi tutulmaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü'ne yapılan bildirimlere göre; 19 Kasım tarihine kadar yaklaşık 65 milyon doz pandemik grip aşısı kullanıldığı ve aşının mevsimsel grip aşısı kadar güvenli olduğu ortaya çıkmıştır.

Aşının etkisi kanıtlanmış olup koruyuculuğu yaklaşık % 90'dır.

Bakanlığım aşı reklamı değil aşılama duyurusu yapmaktadır. Aşının başarı oranı kuşkulu değildir.

Aşılar yeni üretilmiş aşılar ve son kullanma tarihi her seri için değişebilmektedir.

2. Pandeminin doğuracağı etkiler konusunda modellemeler yapılmakta ve hazırlıklar bu modellemelere göre şekillenmektedir. Gelişmiş ülkelerin tamamında bu modellemeler yapılarak senaryolar oluşturulmaktadır. Risk yönetiminin gereği olan bu modellemelerde birçok kriter kullanılmaktadır. Temel kriterler; hastalığa ilişkin atak hızları, hastaneye yatış hızları ve ölüm hızlarıdır. Pandemi ile ilgili senaryolar ilgili bilim adamlarının bilimsel verileri kullanarak yaptıkları çalışmalara dayanmaktadır.

Aşılama kararı bilim adamlarından oluşan Pandemi Bilim Kurulu kararları ile alınmış ve risk grupları belirlenmiştir.

Bakanlığım bilimsel kurullar ve bilimsel verilerle hareket etmekte ve bu platformlarda birçok görüş tartışıldıktan sonra kararlar alınmaktadır.

3. 2006 yılında Başbakanlık Genelgesi ekinde yayınlanan Pandemi İnfluenza Ulusal Faaliyet Planı, yayınlanma tarihinden bu yana güncellenerek uygulanmaktadır. Konu ile ilgili acil durum planlarını da içermektedir.

6. İlaç hükmündeki her maddenin istenmeyen yan etkileri olabilir. Bu aşı sonrasında da, mevsimsel grip aşıları ve diğer aşılar gibi istenmeyen bazı yan etkiler ortaya çıkabilir. Bu yan etkiler ve görülme ihtimalleri aşıların ruhsatlandırılması aşamasında ortaya konulmuş olup şunlardır:

- a) Sık görülen yan etkiler (1/100-1/10): Aşı uygulanan bölgede kızarıklık, şişlik, sertlik, morarma, ağrı, vücut kırıklığı, yorgunluk, baş ağrısı, terlemede artış, titreme, eklem ağrısı, kas ağrısı (Bu durumlar genellikle aşıdan sonraki birkaç günde ortaya çıkabilir ve bir iki gün içerisinde kendiliğinden düzelir.)
- b) Yaygın olmayan yan etkiler (1/1.000-1/100): Yaygın cilt reaksiyonu (ürtiker dâhil)
- c) Nadir görülen yan etkiler (1/10.000-1/1.000): Hipotansiyon, şok, sinir traselerinde ağrı, trombositopeni
- d) Çok nadir görülen yan etkiler (1/10.000'den az): Vaskülit, nörit, ensefalit, Guillain-Barre Sendromu.

Bu yan etkilerin değerlendirilmesinde, beklenen yan etkilerin genel toplumda görülme hızlarıyla yapılan karşılaştırmalar büyük önem taşımaktadır. Nitekim saygın tıp dergisi Lancet'in 31.10.2009 tarihli sayısında yayınlanmış olan bir makalede de bu hususa dikkat çekilmiştir. 10 milyon nüfuslu bir toplumda, bir yılın 6 haftalık döneminde, ortalama 21,5 adet Guillain Barre Sendromu ve 86,5 adet optik nörit görülür iken; aşılama sonrası 6 haftalık dönemde hastalık beklentisi sırasıyla 21,5 ve 86,3'tir. Pandemi grip aşısı sonrası beklenti de benzerdir.

Dünya Sağlık Örgütü'ne yapılan bildirimlere göre; 19 Kasım tarihine kadar yaklaşık 65 milyon doz pandemik grip aşısı kullanılmış ve aşının mevsimsel grip aşısı kadar güvenli olduğu ortaya çıkmıştır.

Dünya Sağlık Örgütü'ne yapılan bildirimlere göre; 19 Kasım tarihine kadar yaklaşık 65 milyon doz pandemik grip aşısı kullanılmış ve aşının mevsimsel grip aşısı kadar güvenli olduğu ortaya çıkmıştır.

Ülkemizde, bugüne kadar yaklaşık 1.500.000 doz pandemik A(H1N1) gribi aşısı uygulaması ile elde edilen erken sonuçlara göre beklenmeyen ciddi bir yan etki tespit edilmemiştir.

7. Bakanlığım tarafından; Glaxo-Smith Kline, Novartis ve Sanofi Pasteur firmaları tarafından üretilmekte olan pandemik A(H1N1) gribi aşılarının alım sözleşmesi yapılmıştır.

Sipariş edilen 43 milyon doz aşının sipariş bedeli yaklaşık 220 milyon Avro'dur. Ancak 43 milyon dozun tamamını almak zorunda olmadığımızdan; toplam maliyet temin edilecek aşı miktarına bağlı olarak değişecektir.

8. Pandemik grip aşısının başarısı kanıtlanmamış bir aşı iddiaları doğru değildir. Aşı, pandemik A(H1N1) gribi virüsüne karşı yaklaşık %90 koruyucudur. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), ABD ve Avrupa Hastalık Korunma ve Kontrol Merkezleri (CDC, ECDC) tarafından pandemik gripten korunmada en etkili yöntem olduğu ilan edilmiştir. Ülke kaynaklarının israfı söz konusu değildir.

9. Pandemik A(H1N1) 2009 gribi, yeni bir grip virüsüyle oluşan bir hastalıktır. İnsanlar bu virüsle daha önce karşılaşmadıkları için hastalığa karşı bağışık değildir. Bu sebeple, yayılım hızı her yıl görülen mevsimsel gribe göre yüksektir. Yapılan değerlendirmeler, domuz gribi ve mevsimsel gribin ölüm hızının her ikisi için de yaklaşık 10.000'de 2 olduğunu göstermektedir. Ancak pandemik gribin çok sayıda kişiyi etkilemesi sebebiyle ölümler daha fazla olmaktadır. Pandemiye çocuklar ve gençler mevsimsel gribe kıyasla hastalığa daha fazla yakalanmaktadır.

Mevsimsel grip daha ziyade kronik hastalığı olan yaşlılarda ağır hastalık ve ölüme yol açmaktadır. Pandemik gripte ise hastalananların yarısı ve ölümlerin yaklaşık beşte biri çocukluk yaş grubundadır. Sağlıklı genç erişkinler arasındaki ölüm hızı da pandemik gripte çok daha yüksektir.

Süreç içinde, hastalığa neden olan virüste meydana gelebilecek büyük çaplı bir genetik değişimle, hastalığın çok daha ölümcül olma ihtimali de söz konusudur.

Bu hususta Bakanlığımızca yapılan açıklamalar panik oluşturmada açıklık ve şeffaflık içinde vatandaşlarımızın korunma tedbirleri konusunda doğru bilgilendirilmesine yöneliktir.

10. Açıklamaların bahsettiğiniz hususlarla ilgisi ve ilişkisi elbette yoktur. Dünya Sağlık Örgütü tarafından tüm dünyada pandemi ilan edildiğinden bu yana; bu konudaki çalışmalarımız daha da yoğunluk kazanmış olarak devam etmektedir.

11. Aşı üretim teknolojisi çok hızlı gelişen bir alan olup araştırma-geliştirme faaliyetleri ön plandadır. Ülkemizde aşı üretimi ile ilgili olarak gerekli çabayı gösteriyoruz. Bu konudaki modern teknoloji ile bilgi birikiminin ülkemize aktarılmasına yönelik ilk adımlar atılmış ve çocukluk çağı aşı takviminde yer alan beşli aşının ülkemizdeki tesislerde son ürün haline getirilmesine başlanmıştır. Diğer aşılar için de benzer planlamalar yapılmıştır. Bu üretim süreçlerinde Hıfzıssıhha'nın da katkısı artarak devam edecektir.

İlginiz için teşekkür ederim.